

ДРЖАВНА
РЕВИЗОРСКА
ИНСТИТУЦИЈА

**ПОСЛЕРЕВИЗИОНИ ИЗВЕШТАЈ О МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА
Агенције за заштиту животне средине, Београд
по ревизији сврсисходности пословања
„Управљање квалитетом ваздуха“**

**Број: 400-694/2021-04/236
Београд, 24. мај 2022. године**

Садржај:

1.	УВОД.....	3
2.	НЕСВРСИСХОДНОСТИ И МЕРЕ ИСПРАВЉАЊА.....	4
2.1	Систем управљања квалитетом ваздуха није довољно ефикасан јер није у потпуности успостављен јединствени функционални систем праћења и контроле степена загађења ваздуха.....	4
2.1.1	Због кашњења у достави и обради података о квалитету ваздуха, касни се са утврђивањем листе категорија квалитета ваздуха.....	4
2.1.1.1	Опис несврсисходности.....	4
2.1.1.2	Исказане мере исправљања.....	4
2.1.1.3	Оцена мера исправљања.....	5
2.1.2	Због кашњења у достави и обради података о квалитету ваздуха, касни се са утврђивањем листе категорија квалитета ваздуха.....	5
2.1.2.1	Опис несврсисходности.....	5
2.1.2.2	Исказане мере исправљања.....	5
2.1.2.3	Оцена мера исправљања.....	5
2.1.3	Због кашњења у достави и обради података о квалитету ваздуха, касни се са утврђивањем листе категорија квалитета ваздуха.....	5
2.1.3.1	Опис несврсисходности.....	5
2.1.3.2	Исказане мере исправљања.....	6
2.1.3.3	Оцена мера исправљања.....	6
2.1.4	За мерења концентрација загађујућих материја у ваздуху се примењују и друге методе, без доказивања еквивалентности.....	6
2.1.4.1	Опис несврсисходности.....	6
2.1.4.2	Исказане мере исправљања.....	6
2.1.4.3	Оцена мера исправљања.....	6
2.2	Надлежни органи нису у довољној мери вршили надзор над применом Закона о заштити ваздуха и контролу достављања података о загађујућим материјама.....	6
2.2.1	У циљу успостављања ефикасније и свеобухватније контроле доставе података за Национални и локални регистар извора загађивања, неопходно је пружање саветодавне подршке надзираним субјектима и успостављање централне базе података о изворима загађивања.....	6
2.2.1.1	Опис несврсисходности.....	7
2.2.1.2	Исказане мере исправљања.....	7
2.2.1.3	Оцена мера исправљања.....	7
3.	МИШЉЕЊЕ О ИСКАЗАНИМ МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА.....	7

1. УВОД

У Извештају о ревизији сврсисходности пословања број: 400-694/2021-04/211 од 27. децембар 2021. године Државна ревизорска институција (у даљем тексту Институција) је навела закључке и налазе.

С обзиром да све откривене несврсисходности нису биле отклоњене у току ревизије, Институција је од субјекта ревизије захтевала достављање одазивног извештаја.

Субјект ревизије је у остављеном року о деведесет дана доставио одазивни извештај, који је потписало и печатом оверило одговорно лице.

У одазивном извештају су приказане мере исправљања утврђених несврсисходности. У послеревизионом поступку смо прегледали одазивни извештај и оценили његову веродостојност и оценили да ли су мере исправљања задовољавајуће.

У овом извештају:

- приказујемо несврсисходности које су обелодањене у извештају о ревизији за које је захтевано предузимање мера исправљања,
- резимирамо предузете мере исправљања и
- дајемо мишљење о томе да ли су мере за исправљање стања, исказане у одазивном извештају, задовољавајуће.

2. НЕСВРСИСХОДНОСТИ И МЕРЕ ИСПРАВЉАЊА

2.1 Систем управљања квалитетом ваздуха није довољно ефикасан јер није у потпуности успостављен јединствени функционални систем праћења и контроле степена загађења ваздуха

2.1.1 Због кашњења у достави и обради података о квалитету ваздуха, касни се са утврђивањем листе категорија квалитета ваздуха

2.1.1.1 Опис несврсисходности

На основу Закона о заштити ваздуха, Агенција за заштиту животне средине има обавезу да сваке године припреми и објави Годишњи извештај о стању квалитета ваздуха у Републици Србији. Годишњим извештајем обухваћени су подаци који су достављени Агенцији од стране институција које врше мерења и учествују у мониторингу квалитета ваздуха на националном и локалном нивоу. Уредба о утврђивању програма контроле квалитета ваздуха у државној мрежи¹ дефинише мерне станице и мерна места, њихов број и распоред као и загађујуће материје које се на њима мере. У оквиру локалних мрежа за квалитет ваздуха мерења се спроводе према програмима који су одобрени од стране надлежног министарства, а у складу су са програмом мониторинга који доноси Влада.

Надлежни орган аутономне покрајине, надлежни орган јединице локалне самоуправе, републичка организација надлежна за хидролошке и метеоролошке послове и овлашћена правна лица дужни су да податке о квалитету ваздуха добијене контролом квалитета ваздуха из државне и локалне мреже, као и резултате мерења посебне намене, достављају Агенцији, до 15. у месецу за претходни месец, а годишњи извештај, најкасније 60 дана од дана истека календарске године за претходну годину.²

Правилником о начину размене информација о мерним местима у државној и локалној мрежи, техникама мерења, као и о начину размене података добијених праћењем квалитета ваздуха у државној и локалним мрежама³ који је ступио на снагу 2010. године, прописан је начин размене информација о мерним местима у државној и локалним мрежама и техникама мерења, као и начин размене података добијених праћењем квалитета ваздуха у државној и локалним мрежама.

По образложењу одговорног лица Агенције, наведени формати су превазиђени, па се за размену информација о мерним местима у државној и локалној мрежи од 2016. године користи Образац за унос и доставу података (у ексел формату) прописан од стране Агенције. Образац је креиран за потребе доставе података резултата двадесетчетворосатних мерења док се за доставу података сатних мерења користи слободна форма. По наводима одговорног лица Агенције, извештавање на месечном нивоу не спроводе све институције али на годишњем нивоу подаци се достављају у року. Изузетак је Градски завод за јавно здравље Београда који доставља податке касније. Доставу података од стране локалних самоуправа неки заводи за јавно здравље (чија мерна места улазе у састав државне мреже) са тих територија сами преузимају на себе и достављају податке и из локалних мрежа.

2.1.1.2 Исказане мере исправљања

Субјект ревизије је навео да су припремљени и послати дописи локалним самоуправама са циљем опомене на законски рок за доставу података о квалитету ваздуха. Министарство заштите животне средине је успоставило процедуру доставе Агенцији копије сагласности

¹ „Службени гласник РС” број 58/11

² Члан 17 Закона о заштити ваздуха

³ „Сл. гласник РС”, бр. 84/2010

локалним самоуправама на њихов предложени програм мониторинга квалитета ваздуха што ће бити потребна и довољна информација да се Агенција за заштиту животне средине директно обрати локалној самоуправи са захтевом за доставу података. Подаци се прикупљају у формату Обрасца за унос и доставу података који је доступан на сајту Агенције. Агенција ће информације о мерама и плановима за заштиту и побољшање квалитета ваздуха, податке о супстанцама које оштећују озонски омотач, мере и планове за заштиту озонског омотача, податке о органима државне управе и о овлашћеним правним лицима која обављају послове мониторинга квалитета ваздуха и мерења нивоа загађујућих материја, податке из регистра извора загађивања ваздуха, податке о извршеном инспекцијском надзору и изреченим мерама учинити доступним поставивши на свој сајт.

2.1.1.3 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу. Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања. Отклањање утврђене несврсисходности је у току.

2.1.2 Због кашњења у достави и обради података о квалитету ваздуха, касни се са утврђивањем листе категорија квалитета ваздуха

2.1.2.1 Опис несврсисходности

По образложењу одговорних лица Агенције, разлози за кашњење у изради Годишњег извештаја о стању квалитета ваздуха су недостављање података од стране локалних самоуправа и кашњење у достави података од стране локалних самоуправа.

2.1.2.2 Исказане мере исправљања

Субјект ревизије је навео да ће бити упућен допис Министарству заштите животне средине са захтевом да се против одговорног лица у органу државне управе, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе поднесе прекршајна пријава због неблаговремене доставе података о квалитету ваздуха.

2.1.2.3 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу. Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања. Отклањање утврђене несврсисходности је у току.

2.1.3 Због кашњења у достави и обради података о квалитету ваздуха, касни се са утврђивањем листе категорија квалитета ваздуха

2.1.3.1 Опис несврсисходности

Агенција за заштиту животне средине је дужна да обавештава јавност о квалитету ваздуха путем Годишњег извештаја до 28. фебруара текуће године за претходну годину. Резултати мониторинга квалитета ваздуха које обједињује Агенција за заштиту животне средине представљају основ за доношење Уредбе о утврђивању листе категорија квалитета ваздуха по зонама и агломерацијама на територији Републике Србије за сваку календарску годину од стране Владе Републике Србије.

Уредба о утврђивању листе категорија квалитета ваздуха за 2018. годину је донета 2020. године, Уредба о утврђивању листе категорија за 2019. годину је донета 2021. године а до завршетка ревизорског извештаја није донета Уредба о утврђивању листе категорија за 2020. годину.

2.1.3.2 Исказане мере исправљања

Субјект ревизије је навео да ће се благовремено обраћати локалним самоуправама и институцијама које су задужене за државни мониторинг квалитета ваздуха како би се подаци добили у што краћем периоду. Такође, наводи и да ће покренути иницијативу за измену члана 67 Закона о заштити ваздуха који прописује рок за припрему годишњег извештаја.

2.1.3.3 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу. Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања. Отклањање утврђене несврсисходности је у току.

2.1.4 За мерења концентрација загађујућих материја у ваздуху се примењују и друге методе, без доказивања еквивалентности

2.1.4.1 Опис несврсисходности

У Националном програму заштите животне средине⁴ је наведено да систем мониторинга заштите животне средине није још на задовољавајућем нивоу, јер га карактерише недостатак референтних лабораторија, недовољно коришћење стандардних метода и контрола квалитета анализа. У листи предложених реформи система мониторинга, предвиђено је увођење једнообразне аналитичке процедуре и процедуре контроле квалитета, успостављање калибрационе и аналитичке лабораторије и лабораторије за еталонирање, акредитација лабораторија и оснивање референтне лабораторије. Предвиђено је да Национална аналитичка лабораторија за ваздух у Београду буде референтна лабораторија. Управљање Националном лабораторијом је поверено Агенцији за заштиту животне средине.⁵

2.1.4.2 Исказане мере исправљања

Субјект ревизије је навео да ће се направити предлог плана успостављања Националне референтне лабораторије за ваздух и доставити Министарству заштите животне средине на сагласност.

2.1.4.3 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу. Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања. Отклањање утврђене несврсисходности је у току.

2.2 Надлежни органи нису у довољној мери вршили надзор над применом Закона о заштити ваздуха и контролу достављања података о загађујућим материјама

2.2.1 У циљу успостављања ефикасније и свеобухватније контроле доставе података за Национални и локални регистар извора загађивања, неопходно је пружање саветодавне подршке надзираним субјектима и успостављање централне базе података о изворима загађивања

⁴ „Сл. гласник РС“, бр. 12/2010.

⁵ Члан 6 став 2 Закона о министарствима.

2.2.1.1 Опис несврсисходности

Агенција за заштиту животне средине, самостално или у сарадњи са надлежном инспекцијском службом, врши контролу достављања података за Национални регистар извора загађивања животне средине и контролу тачности достављених података.

Чланом 75а Закона о заштити животне средине прописана је контрола достављања података и контрола тачности достављених података за Национални регистар извора загађивања. Агенција иницира покретање прекршајних поступака против обвезника извештавања за Национални регистар извора загађивања, који нису доставили потребне податке, нису доставили потребне податке на прописан начин и у законском року, или су доставили нетачне податке.^{6 7}

Агенција за заштиту животне средине је 2019. године усвојила Интерне процедуре за контролу достављања података и контролу достављених података Националног регистра извора загађивања. Описана је процедура за поступање када привредна друштва и друга правна лица и предузетници нису доставили податке кроз информациони систем НРИЗ годишњи извештај комплетан Образац 2 - Емисије у ваздух - Образац 2/ГВЕ и нису доставили извештај у предвиђеном временском оквиру. Интерним процедурама нису прописане процедуре за контролу достављених података.

2.2.1.2 Исказане мере исправљања

Субјект ревизије наводи да је контрола тачности података већ делимично успостављена у постојећим интерним процедурама за контролу достављања података и контролу достављених података националног регистра извора загађивања. Новим правилником о методологији за израду националног и локалног регистра извора загађивања, као и методологији за врсте, начине и рокове прикупљања података, као и другим подзаконским актима која обухватају извештавање, припремљени су иновирани обрасци за извештавање. Применом ових образаца се умањује могућност грешке при билансирању јер предузећа не врше прорачун биланса загађујућих материја сама, већ у Информациони систем уносе податке на основу којих рачунар врши прорачун биланса. Тиме се значајно повећава квалитет достављених података. Током прве године примене наведених образаца ће се утврдити да ли они испуњавају своју сврху и да ли је потребна њихова дорада.

2.2.1.3 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу. Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања. Отклањање утврђене несврсисходности је у току.

3. МИШЉЕЊЕ О ИСКАЗАНИМ МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА

Прегледали смо одазивни извештај, који је поднео субјект ревизије. Оценили смо да је одазивни извештај, који је потписало и печатом оверило одговорно лице субјекта ревизије, веродостојан.

Вредновање мера исправљања смо оценили на основу њиховог описа и достављене документације. Сматрамо да смо добили довољне и одговарајуће доказе да можемо изрећи мишљење да ли су мере исправљања задовољавајуће.

⁶ Члан 75 и 75а Закона о заштити животне средине.

⁷ Члан 3, 5, и 8 Правилника о методологији за израду националног и локалног регистра извора загађивања, као и методологији за врсте, начине и рокове прикупљања података („Сл. гласник РС“, бр. 91/2010, 10/2013 и 98/2016).

Оцењујемо, да су мере исправљања, описане у одазивном извештају који је поднео Субјект ревизије задовољавајуће.

Напомена:

У складу са одредбама члана 37 Закона о Државној ревизорској институцији, а након истека рокова исказаним у одазивном извештају, потребно је да обавештавате Институцију о предузетим мерама и активностима о отклањању откривених несврсисходности према роковима из одазивног извештаја и доставите одговарајуће доказе.

По истеку три године Институција ће утврђивати ефекте остварене након спровођења препорука и отклањања откривених несврсисходности.

У ове ефекте укључиће се и ефекти које будете ви исказали предузетим мерама и активностима из одазивног извештаја.

Генерални државни ревизор

Др Душко Пејовић
Државна ревизорска институција
Макензијева 41
11000 Београд, Србија
24. мај 2022. године

Достављено:

- Субјекту ревизије
- Архиви